

[Villemoes.]

menneskerettigheder, og som går ud på, at alle skal have deres ret. Vi har også været med til i De Forenede Nationer og andre steder at vedtage en erklæring om disse menneskerettigheder. Men når vi er enige om det, kan jeg ikke se, at det skulle være nødvendigt at indføje dette i en paragraf i den nye grundlov, en paragraf, som der vil være forskellige meninger om.

Det er blevet sagt af et enkelt socialdemokratisk medlem, at det foreliggende forslag er et socialdemokratisk grundlovsforslag; andre siger, at det konservative folkeparti har gjort en vældig indsats o. s. v., o. s. v. Det lader jeg ligge. Forslaget er et kompromis, som langt det største antal af rigsdagens medlemmer har kunnet samles om, og det kompromis bliver selvfølgelig gennemført, hvis man da ikke under de ugers forhandlinger i landstingsudvalget, der nu formodentlig kommer, kan foreslå visse ændringer, der er affattet på en sådan måde, at de kan overbevise vore kolleger i den anden ende af denne bygning, overbevise dem i de partiværelser, hvor vi jo alle deltager i møderne, som vi efterhånden har gjort det i mange år; det kan måske synes at være en særegen form for drøftelse; men det har dog vist sig at være et sted, hvor meningene kan brydes, selvom det ikke foregår for åbent tæppe, for offentlighedens øjne, og vi skal jo både ifølge den grundlov, vi har haft hidtil, og ifølge det nye grundlovsforslag have lov til at stemme efter vor overbevisning.

Jeg kan iøvrigt sige, at jeg stort set er enig med mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Stensballe, i de udtalelser, han fremsatte i går, og jeg er også stort set enig med det ærede medlem hr. Elmquist i de udtalelser, han fremsatte om § 42.

Jeg skal blot til slut sige, at jeg håber, at der på den høje rigsdag kan skaffes flertal for, at der samtidig med de første valg efter rigsdagens opløsning kan finde en folkeafstemning sted om, hvorvidt valgretsalderen og valgbarhedsalderen skal være 21 eller 23 år. Jeg må mene, at det er noget ganske ejendommeligt, at man kommer til vælgerne med et grundlovsforslag til folkeafstemning, som ikke er helt færdigt, idet der nemlig heri ikke er angivet, om valgretsalderen og valgbarhedsalderen i vort land fremtidig skal være 21 eller 23 år. Det er en bunden opgave for vælgerne, men

jeg kan under disse forhold akkviescere ved, at vælgerne ikke bliver stillet overfor valget mellem en hel masse valgretsaldre. Den højtærede statsminister oplyste i går — og vi vidste det også i forvejen —, at vore valgretsaldre er blandt de højeste; i hvert fald ligger valgretsalderen i de fleste lande lavere end herhjemme. Jeg tror, at verden vil stå, og at Danmark kan føre sit folkelige liv videre, ligegyldigt om enderesultatet på dette område bliver 21 eller 23 år.

Jeg havde håbet, at dette og andet var blevet ændret i folketingsudvalget; men udvalgets medlemmer har jo i stort tal været medlemmer af den kommission, der gik forud for fremsættelsen af grundlovsforslaget på rigsdagen, og de har selvfølgelig drøftet disse ting til bunds allerede i kommissionen. Derfor kunne folketingsudvalgets behandling af lovforslaget muligvis ikke blive så dybtgående, som der måske nu er mulighed for, når der kommer en række personer til her fra landstinget, som ikke har været medlemmer af kommissionen.

Til allersidst vil jeg sige, at det i alt fald er min opfattelse, at den sunde, jævne fornuft og den politiske kultur er trængt igennem på en sådan måde, at alle menneskeligt tænkende kvinder og mænd er enige om, at vort ønske må være, at på frihedens grund må folket bygge sin fremtid. Vi ønsker i Danmark evolution og ikke revolution.

Esther Malling Pedersen: Denne landstingets førstebehandling af det grundlovsforslag, som — hvis det gennemføres — skal sætte punktum for tingets tilværelse, er noget af en historisk begivenhed, og det kan vel ikke undre, at vi er adskillige, der har en del på hjerte i den anledning. Det er også uundgåeligt, at noget af det, man siger, bliver en gentagelse af ting, som tidligere er sagt.

Det ærede medlem hr. Halfdan Hendriksen sagde i sin ordførertale, at landstinget går ned med flaget vajende. Og det er rigtigt; det kan vi sige med god samvittighed; men jeg tror også, vi skal vifte meget energisk med dette flag, hvis det skal lykkes os i sidste øjeblik at få bortvejret bare nogle af de misforståelser og misopfattelser, som gør sig gældende med hensyn til landstingets arbejde, indsats og hele virke.

Den højtærede statsminister kom i sin